



# začínáme s chovem

## KOZ

### CO JE DOBRÉ VĚDĚT PŘED NÁKUPEM KOZ A KOZLŮ?

Každý chovatel koz  
je **POVINEN** se **REGISTROVAT!**

- vyplnit registrační lístek chovatele
- registrace u Českomoravské společnosti chovatelů (ČMSCH)

## VÚŽV, v.v.i.

### Nákup plemenných koz Informace o plemeni

#### Plemenná kniha koz

#### Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR (SCHOK)

Ptašínského 308/5  
602 00 Brno  
Ing. Marešová, tel.: 541 243 481

GPS N 49°12.70290' E 16°36.05972'  
www.schok.cz

#### Českomoravská společnost chovatelů, a.s. (ČMSCH)

Hradištko 123, 252 09 Hradištko

GPS 14°24'55" E 49°51'54" N  
Tel.: 257 896 444  
www.cmsch.cz

### Nakoupená zvířata

Koza musí být označena dvěma trvalými ušními  
známkami.

### Kontroly, označování a evidence, dotační kontroly koz, kontroly podmíněnosti:

#### Česká plemenářská inspekce

Štěpánská 626/63, 111 00 Praha 1  
Tel.: 296 326 221  
www.cpinsp.cz

Kontrola zdraví koz a nařizené vakcinace, genotypizace,  
kontroly SVS od zemědělské prvovýroby přes  
zpracování, přepravu a skladování, po prodej  
živočišných produktů.

Před přesunem zvířat kontaktujte příslušný  
inspektorát krajské veterinární správy:

#### Státní veterinární správa České republiky

Slezská 100/7, 120 56 Praha 2  
Tel.: 227 010 142  
www.svscr.cz

Vlastní podmínky přepravy se řídí nařízením ES  
č. 1/2005 (o ochraně zvířat během přepravy) a vyhláškou  
MZe č. 4/2009 Sb. (o ochraně zvířat při přepravě,  
ve znění pozdějších předpisů)

### Povinnosti chovatele

- Registrace stáje (registrační lístek chovatele) již před nákupem/přesunem prvního zvířete.
- Přehlášení zvířat od prodejce na své hospodářství - hlášení o narození, úhynu, ztrátě a přemístění (formulář).
- Hlášení všech změn ve stádě (úhyn, prodej, domácí porážku, aj.) do 7 dnů, nebo změny zaznamenat do počítačové verze stájového registru (program volně dostupný na [www.cmsch.cz](http://www.cmsch.cz)), nebo na portálu Farmáře.
- Při úhynu zvířete kontaktovat asanační ústav (pečlivě uschovat potvrzení o odvozu uhynulého zvířete).

## NÁKUP ZVÍŘAT DO CHOVU

- pouze od chovatele s číslem hospodářství, po přidělení čísla chovu
- nakupovaná zvířata musí být vždy řádně označena
- odhlášení zvířat z ústřední evidence (ÚE) původním majitelem
- přihlášení zvířat novým majitelem do ÚE
- při přesunu zvířat v rámci ČR a zahraničí kontaktovat Veterinární správu
- informace o nákazové situaci v chovu prodávajícího (choroby, vakcinace, odčervení aj.).

## PLEMENITBA KOZ

- sezónní říje (hlavní sezóna - červenec až prosinec)
- do plemenitby zařazujeme kozičky s hmotností nad 35 kg
- kozy se špatnou kondicí (nemocné, vyhublé) se nezapouští
- kozel musí být uznán jako plemenný!
  - kozy nelze zapouštět jakýmkoliv kozlem
  - seznam plemenných kozlů na stránkách SCHOK
  - registr kozlů - linie, chovatel, místo chovu kozla, tel. čísla
  - při zapouštění kozy plemenným kozlem dostává chovatel přípouštěcí lístek
  - údaje o rodičích se zapisují do ústřední evidence

## USTÁJENÍ KŮZLAT, KOZ A KOZLŮ

- kubatura stájových objektů
  - kozel 6 až 8 m<sup>3</sup>/ks
  - koza 4 až 5 m<sup>3</sup>/ks
- výška podhledu (od podlahy ke stropu) min. 2800 až 3500 mm
- adekvátní ventilace (bez okenních výplní - protiprůvanové sítě a plachty)
- adekvátní osvětlení (zářivky, LED tělesa)
- min. plochy kotců
  - koza bez kůzlat 1,5 m<sup>2</sup>
  - koza s kůzlaty 2,5 m<sup>2</sup>
  - kozel individuální kotec 4 m<sup>2</sup>
  - kozel skupinový kotec 3 m<sup>2</sup>
  - kůzle do odstavi 0,4 m<sup>2</sup>
  - kůzlatka do 25 kg 0,5 m<sup>2</sup>
  - kozičky a kozlíci do roku stáří 0,8 až 1 m<sup>2</sup>
- výška napáječky (od) úrovně stání předních končetin)
  - kůzle 250 mm
  - koza a kozel do 700 mm
- délka krmného místa (délka žlabu)
  - kůzle 150 mm
  - koza 350 mm
  - kozel 500 mm
- výška hrazení kotce
  - kůzlatka 1000 mm
  - koza 1200 mm
  - kozel 1500 mm
- tyče hrazení vždy vertikálně (kozy velmi rády šplhají)

## KRMENÍ KOZ A KOZLŮ

- statková krmiva - základem je kvalitní seno po celý rok
- pastva - vhodná skladba porostu (kulturní trávy až 40 %, byliny až 30 % jeteloviny až 40 %), sekání nedopasků (šťovíky, bodláky, metlice aj.)
- vliv kvalitní péče o pastvu na růst a užitkovost zvířat
- příkrm senem v letních měsících, kdy jsou sucha a obrůst pastviny je malý
- v intenzivním chovu - dojená stáda - možnost zkrmování konzervovaných krmiv (senáže)
- jadrná krmiva dle kondice a užitkovosti zvířat (oves, ječmen), nebo zkrmování kompletních směsí podle věkových kategorií koz
- preference mačkaných krmiv před jemně mletými šroty
- kvalitní napájecí voda pro všechny věkové kategorie koz
- dostupnost minerálního lizu, sypké minerálně-vitamínové směsi do jadrných směsí či v drobnochovu do míchanice
- zkrmování brambor, řepy, jablek, mrkve - nezahnilé, nezaplísňené a vždy krouhané - podporují produkci mléka

## ODČERVENÍ KŮZLAT, KOZ A KOZLŮ

- před každým odčervěním - rozbor výkalů
- rozbor výkalů min. 2x ročně
- odčervění pouze veterinárním lékařem
- nahodilé odčervění vede k závažným problémům (rezistence, neúčinnost)
- s odčervěním souvisí i asanace prostředí (pastviny, ustájení)

## OZNAČOVÁNÍ KOZ

- Povinnost označit zvíře má chovatel:
  - u kůzlat do 6. měsíců věku
  - vždy, pokud zvířata opouští hospodářství!
- Označení 2 ušními známkami.

## VÝBĚR KOZLA DO CHOVU

- zvážít chov plemenného kozla - možnost využívat tzv. "veřejné plemeníky"
- s výběrem kozla do chovu poradí pracovníci SCHOK
- nákupní trhy kozlů (informace na stránkách SCHOK)
- kozel musí být zapsán v plemenné knize a mít potvrzení o původu
- kozel z ústředního registru plemeníků - **pokuta až 50 000 Kč za použití neplemenného kozla**
- kůzlatka narozená z tzv. "černé plemenitby" jsou chovatelsky bezcenná

## POROD KOZY (kozlení, kocení)

- délka březosti je u koz 140 až 157 dní
- místo kocení (porodní kotec) musí být čisté a řádně nastlané
- porodní kotec by měl mít velikost min. 4 m<sup>2</sup> (2 m x 2 m)
- hlídání porodu (nikoliv rušení), v případě komplikací volat ihned veterináře
- pomůcky pro ošetření kůzlat - utěrky, desinfekce pupku aj.
- omytí vemena kozy, přiložení kůzlat - časný příjem mleziva

## ODCHOV KŮZLAT

- základem je adekvátní sání mleziva po narození (kontrola průchodnosti struků, čistota vemene)
- kůzlatům předkládat nej kvalitnější seno a jadrná krmiva (startery, mačkaný oves)
- přístup k vodě v průběhu celého roku
- přístup k minerálnímu lizu
- dotování selenu (prevence svalové dystrofie)



[www.poradna.vuzv.cz](http://www.poradna.vuzv.cz)  
On-Line webová poradna

Ing. Stanislav Staněk, Ph.D.

stanek.stanislav@vuzv.cz

tel. 267 009 686

